

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ได้มีหนังสือที่ ชบ ๕๑๐๐๑/๔๔๔๐ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ได้ตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เรื่อง การเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากสถานการค้าปลีกน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน ในเขตจังหวัดชลบุรี ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ เป็นต้นไป

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ได้ขอให้สำนักงานสวัสดิการสถิตีบ ชำระภาษีน้ำมันตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดดังกล่าว แต่ประธานกรรมการสวัสดิการสถิตีบแจ้งว่ากิจการสถานีบริการยานยนต์ สวัสดิการสถิตีบ ดำเนินการในรูปแบบของการจัดสวัสดิการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งกองทัพเรือได้ออกระเบียบกองทัพเรือว่าด้วยการจัดสวัสดิการภายในกองทัพเรือ พ.ศ. ๒๕๓๕ รองรับ และกิจการสถานีบริการยานยนต์นี้ มีวัตถุประสงค์ให้บริการน้ำมันแก่ข้าราชการและลูกจ้างเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ในการครองชีพ ไม่ได้มุ่งค้ากำไรจึงแตกต่างกันกับสถานการค้าปลีก (สถานีบริการน้ำมันของเอกชน) ซึ่งดำเนินกิจการเพื่อมุ่งค้ากำไร และดำเนินเป็นธุรกิจ และพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ก็มีได้ให้ความหมายของคำว่า "สถานการค้าปลีก" ไว้ แต่ตามเจตนารมณ์แล้วมุ่งหมายถึงสถานการค้าปลีกของผู้ประกอบการเอกชนทั่วไป ที่ดำเนินกิจการเพื่อการค้าและมุ่งหากำไรไม่หมายรวมถึงการให้บริการซึ่งเป็นการจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการด้วย การที่จะให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีได้ออกข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดดังกล่าวโดยไม่กำหนดยกเว้นในกิจการที่จัดเป็นสวัสดิการภายในส่วนราชการ ที่ส่วนราชการสามารถดำเนินการได้ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๐ สำนักงานสวัสดิการสถิตีบ จึงไม่เห็นด้วย

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นกฎหมายมีทั้งโทษปรับและโทษจำคุก โดยไม่มีข้อยกเว้นให้กับกิจการใดๆ ดังนั้น จึงครอบคลุมสถานการค้าปลีกน้ำมันทุกแห่งในจังหวัดชลบุรี จึงขอหารือว่าความเห็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ถูกต้องหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวประกอบด้วย

ได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมสรรพสามิต) ผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) ผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี และผู้แทนกองทัพเรือแล้ว เห็นว่า เมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ได้ออกข้อบัญญัติต้องการการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เรื่อง การเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จากสถานค้าปลีกในเขตจังหวัดชลบุรีที่จำหน่ายน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซล และน้ำมันที่คล้ายกัน และก๊าซปิโตรเลียม และได้ให้ความหมายของคำว่า “สถานค้าปลีก” ไว้ในข้อ ๓ (๑)^๑ ว่า สถานบริการน้ำมัน ซึ่งจำหน่ายปลีกน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซล และน้ำมันที่คล้ายกัน โดยมีได้กำหนดยกเว้นให้แก่สถานค้าปลีกใด และมาตรา ๖๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติต้องการการบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจองค์การบริหารส่วนจังหวัดออกข้อบัญญัติจัดเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดในเรื่องนี้ก็มีได้กำหนดความหมายหรือข้อยกเว้นของสถานค้าปลีกไว้เป็นพิเศษแตกต่างแต่ประการใด ดังนั้น สถานที่ใดหากได้มีการประกอบกิจการในด้านการให้บริการและจำหน่ายปลีกน้ำมันเบนซินหรือน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลหรือน้ำมันที่คล้ายกัน ในเขตจังหวัดชลบุรีแล้ว จึงมีหน้าที่ต้องเสียภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีตามที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีเรียกเก็บภายใต้บังคับข้อ ๔^๓ ของข้อบัญญัตินี้ และเมื่อสถานบริการยานยนต์ สวัสดิการสัทธิบ กองทัพเรือประกอบกิจการโดยมีวัตถุประสงค์ให้บริการน้ำมันโดยรับน้ำมันจากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย เพื่อจำหน่ายให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างสังกัดกองทัพเรือ ที่แม้ว่าสถานบริการยานยนต์นี้จะจัดตั้งขึ้นตามระเบียบของกองทัพเรือว่าด้วยการจัดสวัสดิการภายในกองทัพเรือ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๐ เพื่อจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการต่างๆ บรรเทาความเดือดร้อนในการครองชีพ

^๑ ข้อ ๓ ในข้อบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“สถานค้าปลีก” หมายความว่า

(๑) สถานบริการน้ำมัน ซึ่งจำหน่ายปลีกน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซล และน้ำมันที่คล้ายกัน

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๖๔ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากสถานค้าปลีกในเขตจังหวัด ดังต่อไปนี้

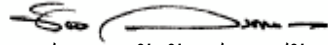
(๑) น้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน และก๊าซปิโตรเลียมไม่เกินลิตรละห้าสตางค์

(๒) ยาสูบ ไม่เกินมวนละห้าสตางค์

ราคาจำหน่ายปลีกที่เพิ่มขึ้นตามวรรคหนึ่งไม่ถือว่าเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด

^๓ ข้อ ๔ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดและให้สถานค้าปลีกในเขตจังหวัดเสียภาษีตามที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเรียกเก็บ

และไม่ได้มุ่งคำหาทำไรก็ตาม แต่เมื่อการประกอบกิจการสถานีบริการยานยนต์ สวัสดิการสัทธิบนี้
อยู่ในความหมายของคำว่า "สถานค้าปลีก"ของข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
ดังกล่าว และไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายใดบัญญัติยกเว้นให้สถานีบริการยานยนต์นี้ไม่ต้องถูกเรียกเก็บ
ภาษีดังกล่าวแล้ว ด้วยเหตุผลข้างต้น สถานีบริการยานยนต์ สวัสดิการสัทธิบ กองทัพเรือ จึงมี
หน้าที่ต้องเสียภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีตามข้อบัญญัติการบริหารส่วนชลบุรี
นี้ด้วย

(ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๕๕